

Sverre Sunde Bragdø

Høyveien 87
4534 MARNARDAL

Saksbehandler, innvalgstelefon

Una Glende Janson, 38 17 61 83

Svar på søknad om utsetting av utenlandske treslag i Lindesnes kommune- 652/6

Vi viser til din søknad om utsetting av utenlandske treslag til skogproduksjon på gnr. 652, bnr. 6 i Lindesnes kommune, telefonsamtale og utfyllende informasjon sendt på e-post. Vi beklager samtidig at saksbehandlingstiden har vært altfor lang. Du opplyser at plantene er satt ut, og at du søker i etterkant da du ble oppmerksom på dette. Vi minner om at søknad om utenlandske treslag skal søkes om i forkant av utsetting. Dette bør skogkulturanvarlig også være klar over. Bruk av douglasgran til skogproduksjon er i utgangspunktet i strid med skognæringas egen PEFC-standard, men det er ikke hensyntatt i behandling av denne søknaden.

Du har søkt om å plante 2500 stk. europeisk Lerk og 500 stk. douglasgran til skogproduksjon på henholdsvis ca. 8,5 og 4 dekar målt i kartet. I utfyllende informasjon sendt på e-post, opplyser du at grana på det sørlige arealet, bestand 20 og 21, var av dårlig kvalitet grunnet delvis myrområde med morenemasser. Det er her det er ønskelig med lerk. Du oppgir at nabobestanden var av bedre kvalitet og er markbredt for furu. Sammen med ungsjogsansvarlig har dere vurdert at douglasgran og lerk vil kunne tåle fremtidig klimaendringer, være et nisjeprodukt og gi en bedre tømmerkvalitet på disse arealene fremover.

Lovgrunnlaget

Søknaden behandles etter naturmangfoldloven (nml) og *forskrift om utsetting av utenlandske treslag til skogbruksformål*, fastsatt av Miljøverndepartementet 1. juli 2012. Etter naturmangfoldlovens § 7 skal prinsippene i § 8-12 vurderes og fremgå av vedtaket. Det er vanlig å sette vilkår for tillatelsen for å redusere risikoen for skader.

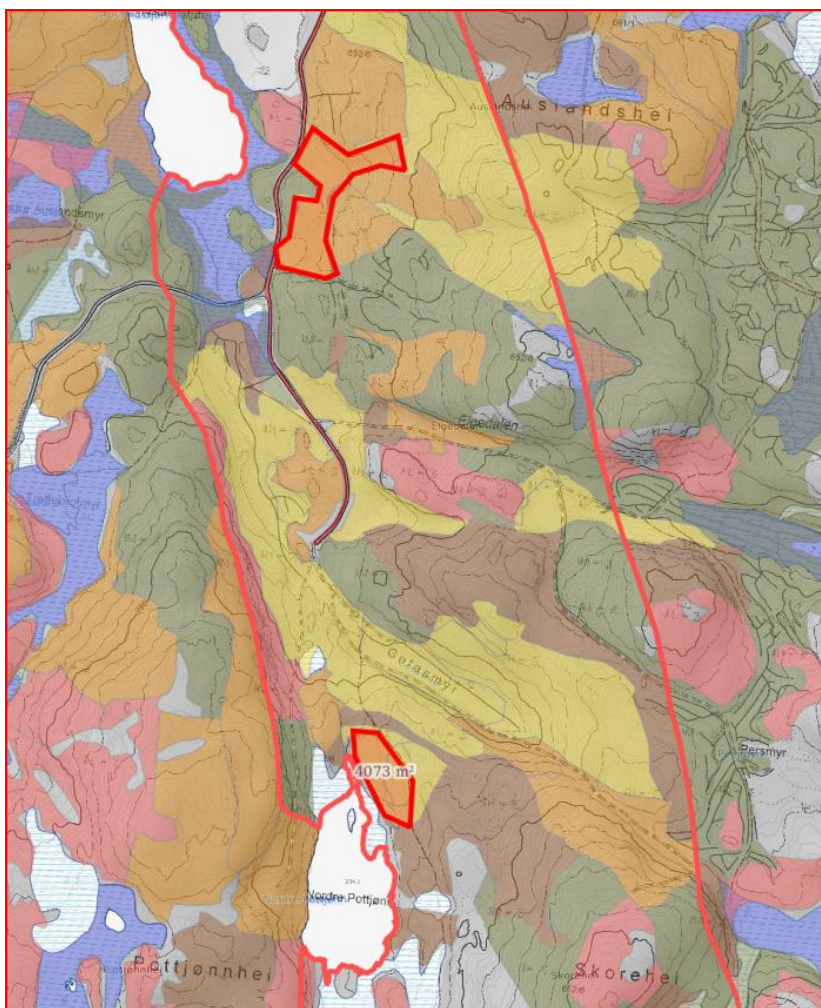
Vedtak

Med hjemmel i *forskrift om utsetting av utenlandske treslag til skogbruksformål* gir Statsforvalteren i Agder tillatelse til å plante 2500 stk. Europalerk og 500 stk. douglasgran som skissert i kartvedlegget.

Tillatelsen gis på grunnlag av at vi har vurdert at den omsøkte utsettingen med internkontroll, ikke vil medføre vesentlige uheldige følger for det naturmangfoldet.

Formål	Omsøkt areal	Treslag	Antall planter	Vedtak
1 felt, skogproduksjon	Ca. 8,5 dekar	Europeisk Lerk (<i>Larix decidua</i>)	2500 stk.	tillatelse
1 felt, skogproduksjon	Ca. 4 dekar	Douglasgran (<i>Pseudotsuga menziesii</i>)	500 stk.	tillatelse

Kart: Omsøkt areal er markert med rødt omriss. Europalerk på det nordligste arealet og douglasgran på arealet lengst sør.

Tillatelsen gis på følgende vilkår:

- Skogeier skal gjennom internkontroll etablere rutiner for å sikre at avvik fra tillatelsen eller forskriften ikke inntreffer.
- Det fastsettes en sone på 100 meter fra bestandskant der skogeier har ansvar for kontroll med og fjerning av oppslag, jf. nml. § 7 andre ledd.
- Spredningen på egen eiendom må fjernes av søker.
- Ved spredning til andre eiendommer, må søker om mulig innhente grunneiers samtykke og deretter fjerne spredningen. Hvis eier av annen eiendom ikke tillater fjerning, må spredningen meldes til Statsforvalteren.

- Ved eventuell overdragelse av eiendom må ny eier informeres om tillatelse og vilkår som er satt.
- Ved hogst skal alle utenlandske trær fjernes, og det skal ikke settes igjen livsløpstrær.
- Det skal ikke plantes utenlandske treslag i kantsone mot myr, vann og vassdrag.
- Tillatelsen gjelder for omsøkt areal, treslag og antall som i tabellen over og har en varighet på 5 år, dvs. fram til 02.10. 2028 (se kart).
- Dokumentasjon på internkontroll skal fremlegges på forespørsel. Et eksempel på skjema til bruk ved internkontroll finnes på Statsforvalterens nettside: [Utsetting av utenlandske treslag | Statsforvalteren i Agder](#)

Kunnskapsgrunnlaget (nml § 8):

DN-utredning 8-2012, «Kunnskapsstatus for spredning og effekter av fremmede bartrær på biologisk mangfold», beskriver grensa for kortdistansespredning for douglasgran til å være 1 meter. Videre legger rapporten frem en estimert spredningsdistanse på opptil 1391 meter med vindhastighet på 10 m/s og 2781 meter ved 20 m/s.

For europalerk er det registrert varierende spredning, alt fra ingen til maksimalt 30 meter. Videre legger rapporten frem en estimert spredningsdistanse på opptil 838 meter med vindhastighet på 10 m/s og 1676 meter ved 20 m/s.

Med bakgrunn i historiske data hentet fra yr.no for ulike områder i Agder har vi lagt til grunn at vindhastigheten i frøspredeperioden (september til desember for europalerk og august til mars for douglasgran), sannsynligvis vil ligge et sted mellom 10-15m/s. Statsforvalteren har gått gjennom miljøregistreringer i offentlige databaser innenfor en radius på ca. 1,3 km rundt de omsøkte arealene. Se tabellen nedenfor. Kunnskapen om naturmangfoldet i området vurderes som tilstrekkelig for å behandle søknaden, jf. nml § 8.

ID	Navn	Naturtype verdi	År for kartlegging	Retning	Avstand i meter
EF45DF02-F2A3-4CFD-86DB-66E33763E39C	Mis-figur	Gamle trær	2008-registrert, verifisert 2022	øst	840
Objekt ID 447924	Naturtype DN håndbok 13	Gammel fattig edellauvskog overlapper med to MIS-figurene nedenfor	Reg. 2002	sør	740
Unik ID {345E9036-BD84-49CC-9C60-45F28B074448}	MIS-figur	Gamle trær	Kartlagt 2008, verifisert 2002	sør	840
{E5178024-2964-4279-AD99-CA96B6AD5E32} Unik ID 4279-AD99-CA96B6AD5E32}	MIS-figur	Liggende død ved	Kartlagt 2008, verifisert 2002	sør	925

Douglasgran

Douglasgran er et stort lyselskende tre som anses for å være et av de mest verdifulle treslag i verden. Arten produserer frø fra 20-30 års-alderen tilpasset vindspredning, men spredning med fugl forekommer også. Artsdatabanken har estimert at samlet produksjonsareal for douglasgran er på ca. 1 km² i Norge. Selv om douglasgran lokalt har forynget seg villig på Vestlandet (Nedkvitne 1960), rapporterte Tonjer (2011) om svært begrenset spredning fra gamle plantete bestand i Ås og at foryngelsen ble hardt beitet av hjortevilt (Tonjer 2011).

I Miljødirektoratet og Landbruksdirektoratet sin rapport M-1378 fra 2019 «Utredning av forbud mot utsetting av utenlandske treslag til skogproduksjon» er egenskapene til douglasgran beskrevet. Douglasgran blir ansett som et treslag med bedre egenskaper enn vanlig gran i et framtidig klima

hvor det forventes mer tørke i sentrale deler av Europa. Det er en viktig grunn til at store arealer i Sentral-Europa konverteres fra gran til douglasgran. Douglas har svært gode vedegenskaper som i mindre grad er negativt påvirket av rask vekst sammenlignet med andre treslag. Det betyr at stor volumproduksjon og rask vekst kan kombineres med høy kvalitetsproduksjon. (Spiecker et al. 2019). De norske plantefeltene har lidd av skader av frost og sopp, og arten er utsatt for beite- og feieskader fra hjortedyr. Om frøspredning skriver rapporten følgende: Treslaget begynner normalt å produsere kongler i 25-årsalderen, og arten krever relativt høy sommervarme for å produsere spiredyktige frø. Det får rikelig med kongler, har hyppig, men irregulær frøsetting med noen gode og noen mindre gode frøår. Frøene er lette og tilpasset vindspredning. På lokalklimatisk gunstige lokaliteter produserer arten spiredyktige frø.

I Fremmedartslista 2023 er douglasgran satt i kategorien PH (potensielt høy risiko). Dette er en endring av risiko fra både 2012 og i 2018 hvor douglasgran var satt i kategorien lav risiko. Douglasgran er nå vurdert til å ha et stort invasjonspotensial, en høy median levetid og et moderat ekspansjonspotensial, men med lite kjente økologiske effekter.

Europalerk

Europalerk er et utenlandsk treslag som ikke er risikovurdert i Artsdatabanken sin Fremmedartsliste hverken i 2018 eller i 2023 ettersom den var etablert og fast reproduserende i Norge per år 1800. Den blir derfor å regne som stedegen i denne sammenheng av Artsdatabanken. Lokalt i deler av Lindesnes kommune har lerk stor utbredelse både i bestand og som enkelttrær.

Artsdatabanken skriver at *europalerk er i spredning i flere naturtyper, med lite dokumenterte virkninger. Den er et nokså lyselskende treslag som slipper gjennom sollys tidlig og sent i sesongen, i motsetning til eviggrønne bartrær, men på grunn av årlig felling av baret, har den et stort og surt nålefall som påvirker næringsforholdene i jorda. Vi anser arten som et negativt fremmedelement der den invaderer naturtyper.*

I Miljødirektoratet og Landbruksdirektoratet sin rapport M-1378 fra 2019 «Utredning av forbud mot utsetting av utenlandske treslag til skogproduksjon» er kunnskap om europalerk lagt fram.

Europalerk begynner frøsettingen tidlig og har rikelig med kongler hvert år. Rapporten sier at lerkeartene har liknende økologiske egenskaper som furu, slipper mer lys ned i feltsjiktet, er bedre til å konkurrere mot frodig vegetasjon og har høyere produksjon. Lerk er svært lyskrevende og kan bare i liten grad etablere seg i skog og på andre skyggefulle voksesteder.

Føre-var-prinsippet (§ 9):

Det er viktig å være føre-var i forhold til bruk av utenlandske treslag. Gjennom vilkårene som settes mener vi at risikoen er lav for spredning utenfor plantefeltene.

Samla belastning (§ 10):

Vilkårene for tillatelsen skal sørge for at tiltaket ikke gir noen belastning for naturen i området og den samla belastningen i området vil derfor ikke øke etter plantingen.

Kostnader dekkes av tiltakshaver (§ 11):

Den som får tillatelse til utplanting, må selv dekke kostnader med å hindre og begrense eventuelle skader; eksempelvis tilsyn og andre tiltak.

Miljøforsvarlig teknikker og driftsmetoder (§ 12):

Vi kan ikke se at utplantingen vil medføre noen driftsmessig skade på arealet eller nærliggende områder.

Vurdering

Formålet med forskriften er å hindre at utplanting av utenlandske treslag gir uheldige konsekvenser for naturmangfoldet. Det er ikke registrert spesielle naturverdier innenfor en radius på 7-800 meter fra de to omsøkte arealene. Vår vurdering er at risikoen for negativ innvirkning på naturmangfoldet i dette området vil være svært begrenset dersom vilkårene for tillatelsen følges opp.

Kontroll

Statsforvalteren eller Miljødirektoratet fører tilsyn med at utsetting av utenlandske treslag skjer i samsvar med bestemmelsene i forskrift, herunder tilsyn med eventuelle spredningsområder.

Ved avvik fra bestemmelsene kan Statsforvalteren eller Miljødirektoratet oppheve eller endre vilkårene i tillatelsen, sette nye vilkår, eller trekke tillatelsen tilbake. Tillatelsen skal oppbevares hos tiltakshaver/grunneier inntil vilkårene i tillatelsen er oppfylt, jf. forskriften § 7.

Klagemulighet

Vedtaket kan påklages, jf. forvaltningsloven kap. VI. Klagefristen er tre uker etter du har mottatt vedtaket. Miljødirektoratet er klageinstans, men klagen sendes til Statsforvalteren i Agder. Klagen skal vise til vedtaket det klages på og de endringer som ønskes.

Med hilsen

Tore Haugum (e.f.)
Ilandbruksdirektør

Una Glende Janson
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Lindesnes kommune

Nordre Heddeland 26

4534

MARNARDAL